

[Kristian Nygaard.]

saadan Efterskoleundervisning i Gang, og dør, hvor man har kunnet afse baade Lærere og Lokaler til en saadan Skoleafdeling, har der ikke været større Vanskeligheder ved at imødekomme Kravet og komme i Gang.

De selvstændige Efterskoler, hvor Eleverne bor under hele Skoletiden, har mangt og meget tilfælles med Folkehøjskolen. Om disse Skoler kan man vist sige, at Elevtilgangen i nogen Maade reguleres ved Hjælp af Pengepungen, da Efterskolens Elever som Regel ikke har været i Stand til selv at kunne tjene til Skoleopholdet, saaledes som det meget ofte er Tilfældet med Højskolens og Landbrugsskolens Elever.

Højskolens og Efterskolens Love har hidtil været vidt forskellige. Dette Forhold foreslaas nu ændret, idet det Lovforslag, som vi her behandler, er bygget op efter lignende Regler som de, der gælder for Højskoleloven.

Grundtilskuddet bliver som hidtil 100 Kr. for hver Maaned der holdes Skole. En Efterskole, der i Lighed med Højskolen har Sommer- og Vinterkursus i 8 Maaneder, faar altsaa 800 Kr. i Grundtilskud om Aaret, medens Højskolen og Landbrugsskolen efter de Forslag, der er fremsat om disse Skoler, kun faar 500 Kr.

Medens Efterskolerne hidtil har modtaget 7 Kr. maanedlig pr. Elev til Driftsudgifter, en Ordning, der naturligvis har været til Fordel for de store Skoler, skal de for Fremtiden ligesom Højskolerne modtage 1 pCt. af Bygningernes og Inventarets Værdi.

Som nyt Tilskud faar Efterskolen ligesom Højskolen Halvdelen af Skolens samlede Udgifter til Lærersløn, for saa vidt ingen Lærer er lønnet lavere end en Andenlærer i Folkeskolen. Dog betales der kun Tilskud opad i Forhold til en Lærersløn paa 4 600 Kr., medens man efter Højskoleloven betaler Halvdelen af Lærerslønnen op til 5 700 Kr. Efterskolens Forstander faar i Modsætning til Højskolens Løntilskud paa Linie med sine Lærere. Men hvorfor kan Efterskolens Lærere ikke opnaa Alderstillæg? I Almindelighed vil det dog vistnok være saaledes, at en ældre Højskolelærer vil have lettere ved at skaffe sig Indtægt uden for Skolen, f. Eks. ved Foretagsvirksomhed, end en Lærer ved Efter-

skolen. Men helt bortset herfra forekommer det mig, at Staten bør yde Alderstillæg til begge Skoleformaals Økonomi.

Med Hensyn til Elevunderstøttelsen glæder det mig, at man foreslaar en For-dobling. Naar man erindrer, at en ikke ringe Del af Efterskolens Elever bor hjemme og saaledes slipper for de store Udgifter, der er forbundet med at bo paa Skolen, og derfor heller ikke trænger saa haardt til offentlig Støtte, saa tror jeg nok, at det Beløb, der her stilles i Udsigt, er saa stort, at Efterskolens Elever paa dette Om-raade vil blive mindst lige saa godt stillede som Højskolens og Landbrugsskolens Elever, og det bør de naturligvis ogsaa være, alting taget i Betragtning.

Endelig findes der i Lovforslaget et økonomisk underbygget Ønske om, at Skolen gaar over til Selveje, og i Lighed med, hvad Rigsdagen vedtog i Loven om land-økonomisk Ungdomsarbejde, og hvad der nu foreslaas vedtaget for Højskolen og Landbrugsskolen, vil man gennem Loven hindre, at et eventuelt Statstilskud kapitaliseres og ved Salg kommer den tilfældige Indehaver af Skolen til gode.

Til Gengæld lettes Adgang til Opret-telse af nye Efterskoler ved, at Staten, naar en Organisation gennem økonomiske Ofre har vist sit Ønske om en ny Skole, stiller en Trediedel af Anskaffessummen til Raadighed som Statslaan som andet Pant uden Afdrag, men mod en aarlig Rente af 4 pCt. Der stilles visse Betingelser for, at et saadant Laan kan ydes, og de maa naturligvis opfyldes, men der kan maaske blive Tale om at lette disse, f. Eks. ved at slette Bestemmelsen om, at Under-visningsministeren skal bestemme nyoprettede Skolers Beliggenhed. Men det Spørgs-maal sammen med adskillige andre kan vi drøfte videre i det kommende Udvalg.

Det er hævet over enhver Tvivl, at Efterskolen under den nye Lov faar langt bedre økonomiske Kaar at virke under, og det fortjener den. I Ungdomsudvalgets Bemærkninger til Lovforslaget gøres Statens Merudgifter til Efterskolerne op til 371 000 Kr., nemlig 182 000 Kr. som øget Tilskud til selve Skolen og 189 000 Kr. til Elev-understøttelserne, og det bedste ved det hele er, at Efterskolen, trods den stærke Forhøjelse af Statstilskuddet, ogsaa i Frem-